

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyíltlérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főelölős szerkesztő:

Dr. Sámuel Károly.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetői pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyeged évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér

Jegyzés.

A vak utcát kiépítik, könyelmű, de okos emberek, akik csendes. forgalom és pormentes tanyát akarnak, akik csend Ő fenségének barátai. A vak utcát kiépítik. Szépség flastromot kap. És pedig magánosok tapasztják rá ezt a flastromot. Mert csak a magánosoknak van jó izlésük és a magánosok tudnak egészséges lakáspolitikákat csinálni. A városok, a hatóságok ellenben érzéketlenek és ügyetlenek a lakásproblémák körül. Pl. a munkás bérházak felépítése körül. De Szarvas az kivétel. Mert míg máshol már a munkásházakat fölépítették Szarvas azt nem tartja szükségesnek. Minek is, ma a magánosok egy egész utcát (mond négy házzal) kiépítenek az egy város fejlődésének történetében, éppen elég. A munkásházakat már meg is sokálnák, szokatlan és feltűnő lenne. Hisz a vak utca fölépülendő házaival úgy is: szemet szúr.

* *

A nemzetiségi kérdést a magyar állam és társadalom körülbástyázása érdekében nem lehet hársónypuha kézzel kezelni és simogatni. Ez holt bizo-

nyos. És e tekintetben elveink mások haso: ló elveivel vasszilárdá forrtak össze. De hol van nemzetiségi kérdés. Talán Szarvason, hol vannak magyar és tót nyelvűek. De ez a feltevés nagyon is téves, Szarvason még csak csinálni sem lehetne, sem a jegyzőnek, sem a papnak, sem semmi e kérdést fölpiszkáló szerszámmal. Tehát a piszkáló szerszámmal félre! Ha a jegyző, a pap ott használja a tót nyelvet, ahol nem kell, mi csak magyarul elkáromkodjuk magunkat, de ennél többet nem teszünk. Mert nem is tehetünk többet.

Az iskolai fürdőkről.

Mi is ez az iskolai fürdő? Nálunk noha egy két iskolában, már meg van a helye, jó részben ismeretlen valami, Kalföldön, főképpen Svéd országban Német-országban, Svajczban, Dániában stb. a nép ezrei áldást hozó intézmény.

Hogyan keletkeztek az iskolai fürdők? Micsoda impulzus adott életet azoknak?

Göttingennek főpolgármestere, Merckel, akiben az a bizonyos érzék az egészség-ügye iránt nagy mértékben ki lehet fejlődve, büszkén mutogatta Flügének a hygienia ottani professzorának az 1884-ben újonnan épült

községi iskolát, mint olyant, amelye a higienikus elvek szerint építettek. És mikor Flügge végig nézte az iskolát higienikus voltának elismerése mellett azt a megjegyzést tette, hogy minden nem sokat fog változtatni az iskolás gyermekek egészségi viszonyain, mert a gyermekek ezentul se lesznek tisztábbak, mint a minők idáig voltak.

Flügének ez a megjegyzése érlelte meg Göttingeni főpolgármesterben azt a gondolatot, hogy az iskolás gyermekeknek magában az iskolában fürdőt rendeztessen be.

A fürdő — Brausebad — egyszerű záporozó fürdő volt amit a tanulók a legnagyobb élvezettel vettek igénybe. A szülőknek itt itt mutatkozó idegenkedése az iskolában való fürdéstől szemben rövid idő alatt megszűnt, maguk a tanítók pedig csakhamar megbarátkoztak ezzel az új intézménnyel és a gyermekek tervszerű fürdőzését szépen végre hajtották olyképpen, hogy csoportonként vezették a fürdőhöz, majd onnét ismét vissza a tanteremben annélkül, hogy ezzel elentősebben megzavarták volna az oktatást.

Csakhamar hire terjedt, ennek az jegyszerű fürdőnek amelyről a legka-

T Á R C A.

T e m e t é s.

Ősszel temettek. Hajnali párák
Hintenek álmot a rozsdás nádra.
Keleten véres máglyatűz gyullad
S a lápon halkán síklék a bárka.

Kormos szövétnek lobban a ködben,
Biborba vonva halottas ágyad
S kigyózó, ringó füstön keresztül,
Utolsó csókom küldöm utánad.

Hajadba kap a selymes víz árja
Pergő smaragdját arcodba szórja
S lehunyt szemedre sírva borul rá
Két nagy ezüstös, hű tavirózsa.

I s t e n e k a l k o n y a.

Az ősmondák nyugalma ül az erdőn.
A nap kiszórta bus aranykódét
Lopozva jó a hallgató sötét
És sir a csend, halkán, kétségbeesjtőn.

A domb mögül kíváncsian kikémlel
S fölnyitja borostyánszemét a hold,
De nem látja a sok halott kobold
S Anakreon se várja énekével

A fűzesek közt, roskadt, ősi oltár
Árnyéka reszket az ezüst tavon.
Nagymessziről — remegve hallgatom —

Fölbug a győztes, új mogorva zsoltár.
S egy haltyn, hőnyakát a vízre hajlva,
Hosszan zokog a sápadt alkonyatba.

Kárpáti Aurél.

A titkos fiok.

A régi családi butorok között legszebb darab az a XVI. Lajos korabeli íróasztal volt, amely a Katolnayak között élő szokás szerint mindig a legidősebb leányt illelte meg. A fiuk sohasem tarthattak igényt erre a remek dologra, amelyért azonban — ezt csak értékének emelésére hangoztatta a familia — csak hogy nem aprobb kis uradalmakat igérték . . .

Ez mindenesetre tulzás volt. A Katolnayak már évszázadok óta nem voltak abban a helyzetben, hogy modjukban lett volna uradalmakat ajándékozgatni. Sőt az utóbbi időben ugyancsak okosan kellett élniük, hogy ősi birtokuk teher nélkül állja ki a világtörvényt, a vagyoni hullámvászt.

Az azonban kétségtelen, hogy az az íróasztal remekműszámba ment, tulajdon az a Boule készítette, aki 1675-ben a Verseillesi palotában a dauphin számára tervezte

lombözöbbs véleménynyel nyilatkoztak. Amint egyesek a legnagyobb elismerés hangján követésre méltónak találták a Göttingeni főpolgármester ujtását, úgy sok oldalról megnyilatkozott az ellenkező vélemény is.

Az ellenvetések azonban más arányban, aminőben az iskolai fürdők terjedni kezdtek és azok áldásos hatása a tanulókra mind szélesebb körben nyilvánvalóvá vált, egyre kevesebbednek és már sehol sem hallható az iskolai fürdők ellen emelt különböző kifogások, sőt pl. Berlinben már évek óta nem épül egyetlen községi iskolai sem, amelyben záporozó berendezésű iskolai fürdő nem volna.

Königsberg, Leipzig, Halle, Hannover, Hamburg stb. egymásután rendezik be az iskolai fürdőket. Ausztriában is több helyütt létesülnek iskolai fürdők. De különösen bámulatos fejlődtséget találunk Stockholmban és Gothenburgban már 1893-ban. Gothenburgban, a svédek nyugati fővárosában már akkor minden városi iskola el van látva fürdőkkel. Franciaországban is már 1896-ban meglehetősen hódít az iskola fürdők ügye. Lille városa évenként 60.000 fürdőjegyet bocsájt az ottani tanulók rendelkezésére, Armenties 26.000 jegyet Bordeauxban társulat alakult, amely olcsóbb fürdőket rendezett be.

Sarlottenburg városa 1902-ben rendeletet bocsájtott ki amelyben meghagyja, hogy valamennyi községi iskolát el kell látni záporozó fürdőkkel.

Azt hiszem, ez a néhány hevenyészre kiragadott példa is eléggé tájékoztató képet ad arról, hogy az iskolai fürdők ma már világszerte népszerűek és azok a jelentések, amelyek Münchenből, Magdeburgból, a M. m. Frankfurtból, Leipzigról stb. érkeztek az iskolai fürdőről, kivétel nélkül biztattak arra hogy továbbra is igyekezzenek az iskolákat fürdőkkel ellátni és pedig ne csak az új épületeket, de a régi iskolákat is.

A közigazgatási bizottság ülése.

Egyhangú határozata.

Alispáni jelentés.

Békésmegye közigazgatási bizottsága hétfőn reggel 9 órakor a vármegyeház kis tanácstermében tartotta rendes havi ülését, Ambrus Sándor alispán elnökölte alatt, amelyen a közigazgatási bizottság tagjai csak gyér számban vettek részt s a jelenlevők a nagy forróságtól gyötörve alig várták az érdekes tárgysorozattal bíró ülés végét. Ennek tudható be, hogy az ülés folyamán a pénzügy igazgató ügyét kivéve, felszólalás is alig történt.

Ambrus Sándor alispán megnyitván az ülést, dr. Daimel Sándor vármegyei főjegyző az alispáni jelentést a következőkben ismerteté:

Alispáni jelentés.

A személybiztonság 29 esetben zavartatott meg és pedig 1 gyilkosság, 5 veszélyes fenyegetés, 7 súlyos testi sértés és 16 könnyű testisértés elkövetésével.

A vagyonbiztonság ellen 42 esetben intézetett támadás, melyek közül 3 csaláson és 1 hamispénz forgalomba hozatalán kívül mindegyike kisebb értékű tárgy ellopása volt. A tettesek ellen a büntető eljárás megindítatott.

Tűz 22 esetben volt. Több lakóházon kívül gazdasági épületek és takarmány égett el. A tűz által okozott kár legnagyobb része biztosítás révén megtérül.

Külön említést érdemel, a múlt hó 29-én Békésen a délelőtti órákban keletkezett tűz. A tűz a IV. kerületben keletkezett még eddig még nem állapítható módon, majd midőn ezen tűzet 10 lakóház, 2 nagyobb és több kisebb melléképületek leégése után sikerült lokalizálni, a III. kerületben egy elhagyott gyermek gyufával való játszása következtében újabb tűz támadt, melynek két lakóház teljesen áldozatul esett.

Már az első tűz keletkezésekor a szabadságon levő főszolgabíró látogatásában Baross Dezső tb. főszolgabíró Békéscsaba, Mezőberény és Köröstarcsa községektől segítséget kért, majd a második tűz kiűlésekor katonaságot is s a 101. ezred parancsnoksága Békéscsabáról külön vonattal ki is küldött.

a butorokat. Ez a darab, amelyhez nagy áldozatok árán jutott egyik ritkasággyűjtő Katolnay, Boullenet Dumenico Cucci törvére készült remeke volt.

Amit a fiuk sohasem tudtak — s ez a család leányainak nagylelki erejére vall két — titkos fiók rejtőzött ez asztal faragványai között. Hogy az a két fiók mi mindent rejtett évszázadok óta, azt nem jegyezte fel a krónika. De hogy kiváló és becses szolgálatokat tett a két rejték a Katolnay lányoknak, azt elképzelheti mindenki, aki csak egyszer is végig tekinthetett az ősanynák fiatalkori arcképein. Olyan szépek voltak valamennyien, hogy megkísértés nélkül egyik sem élhetett. Hogy miképp állták ki a kísértést, arról tanuságos példa nem maradt az utódokra, ha csak az a néhány megsárgult francia levél, amelynek egészen elhalványult írása olyan lángoló érzésekről beszélt, hogy az az egyik unoka egyszer odament vele annak a szép anyjának a képéhez akihez a levél szólt, és a fejét csóválva gondolta el:

— Már én nekem mindegy, nagymama de én nem hiszek a te özsömöd szolidességében. Ha te olvastad és megőrizted ezeket a leveleket akkor bele is égtem a lelkedbe minden betű, az a te két szelíd szemed — én nem tudom most már — sirt és ragyogott a titkos, bűnös boldogságtól — Oh,

nagymama, hogy éppen tehozzád kellett hasonlítanom nekem, akinek lelken nem rezgett meg soha egy sóhaj se abból, ami a te szíveden úgy viharzott át . . .

Ez a szóba nem foglalt gondolat csaknem szemrehányás volt. Katolnay Kató 22 éves szíve ítélte így a szép anyja el nem temetett szerelmi regénye fölött. A titkos fiók árulkodott, és a késői unokát valósággal feszélyezte, hogy külsejében szakasztott mása megtévedt szép anyjának.

Legalább ez volt a familia összhangzó véleménye. Pedig ha szigorúan vesszük, a hasonlóság csak fölig talált. Alakja, vékony, magas nyaka, fejének formája, de főképp hófehér, rózsás arcúra tulajdon az volt. A szemének bársnyos tekintete tévedésig egy. De az ajka körül még se hasonlított hozzá. Talán csak a mosolygása.

Kató gyermekasszony volt még se boldogság magaslatáról ítélte. Két éves kis lánya ölelő karja, dalolás, hü emberének imádó szerelme templomot varázsolt otthonából, a hová el nem jutott, föl nem ért semmi abból az iszapos posványból, amiből — messze alatta — a bűn hajtott virágot. De az idő haladt és magával ragadott sok mindent, amit előbb vissza nem hozhatott. Katónak férje a házon kívül is szedte már később a virágot és a csókot, nyíltan is suttoztak már egy egy merész kalandjáról

Valószínűleg irt ő is — bár ha nem a feleségének — olyan forró hangú leveleket, amelyeket Katolnay Kató talált az ősanynya hagyatékában és csodak csodája! — az íróasztal titkos fiókjába is kerültek izzó, szenvedélyes sorok, amelyekkel azonban Kató már nem ment a szép anyja képe elé, hogy neki tegyen érte szemrehányásokat. . .

Oh, sok minden megváltozott tizenöt éven belül! Emlékezett a változások első idejének forradalmára is. Arra a gyönyörű nyárra és még szebb őszi napok gyönyörteljes szenvedéseire. Csodás frissen maradt meg az emlékezetében minden. Pedig a legnagyobb fantáziáján kívül se irhatott volna azoknak az időknél történetéből mást, mint egy hosszú boldogságos felejthetetlenül édes esőknak az elegiáját . . .

A szomszéd falu ura, a fiatal Szentandrassy, gyakori vendég volt náluk, mióta Kató asszony lánya hajadonná serdült. Mikor aztán rá került a sor arra, hogy a gyermeke sorsa felett határozni kellett, kinyílt az íróasztal titkos fiókja is, hogy mielőtt átadja azt leányának, honne ne maradjon valami a 15 évek történetéből. . .

A rejtekből egy nagy esomó levél került elő. Levelekben menett története élte legszebb három esztendőjének. Magához vette valamennyit, hogy bevigye abba a terembe, ahol az ősök képei függnek, ahol

A szomszéd községek által küldött segítségnek, valamint a katonaság segítségének, de emellett a békési tűzoltóság és a lakosság buzgó, tevékenységének köszönhető, hogy a két helyen is keletkezett tűz az óriási szélviharban elfojtotta s a község nagyobb károsodástól megmentett.

A tűz által okozott kár 19813 korona, mely összeg nagyobb része biztosítás révén megtérül, emellett a tűzvésznel megjelent gróf Wenckheim László a károsultakat fejenként 150—200 koronáig terjedő pénzösszeggel segélyezte.

Baleset 20 fordult elő, melyek közül 10 halállal végződött.

Földmivelés és mezőgazdasági ügy: A cséplési munkákat különösen a kiszáradt nagyrészt befejezték. Az átlagos termés-hozam kat. holdanként búzából 5 mm. volt, helyenként ennél valamivel nagyobb. Zab és árpa holdanként 9—10 mm.-ra tehető.

A június végén és augusztus elején bekövetkezett nagy forróság a tengeriben és dűnyában nagy károkat okozott s ha rövid időn belül kiadó esőt nem kapnak, ezekből csak fele várható annak, ami az aratás idején mutatkozott.

A tekintetes vármegye.

+ **Szabadságon.** Dr. Wieland Sándor szarvasi főszolgabírónak f. évi

augusztus hó 19-től 6 heti szabadság-időt engedélyezett a vármegye alispánja. Dr. Belopotoczky György községi orvos részére f. évi aug. 8-tól kezdődőleg 3 heti szabadság engedélyeztetett, helyettesítésével Dr. Takács Izsó községi orvos bízott meg.

+ **Athelyezés.** A pénzügyminister saját kérelmükre Székely Lajos kir. számellenőr szarvasi járási számvevőt a járási számvevői teendők ellátása iránt adott megbízatása visszavonásával a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához és Dr. Schöpfer Károly nagybecskereki kir. szám ellenőrt a gyulai kir. pénzügyigazgatóságához kölcsönösen áthelyezte és egyben meghízta a szarvasi járás számvevői teendők ellátásaival.

+ **II-od orvosi állás Békésszentandrásan.** Békésszentandrás község képviselője a múlt hónapban tartott közgyűlése alkalmával kimondotta, hogy a községben a II-ik orvosi állást rendszeresíti. Ezzel egyidejűleg felkérte a vármegye alispánját, hogy a II. orvos jövedelmezése a kincstár terhére átvétesse, a lakberről ellenben a község gondoskodnék a melyre 500 koronát állapított meg a képviselő.

+ **Jóváhagyott vármegyei közuti költségvetés.** A kereskedelemügyi miniszter Békésvármegye 1909. és 1910 évi közuti költségvetését helyben hagyta és ezzel a kivetendő utadó 10 százalék — téliben, a kézi mini-

mum váltás — ára 3 kor. és az igaz minimum váltására 6 koronában lett megállapítva.

H I R E K.

— **Esküvő.** Temesváry Ede és Sarkady Nagy Mariska folyó hó 7-én tartották meg egybekelési ünnepélyüket Szentesen, fényes és előkelő nagyszámu közönség jelenlétében. Násznagyok voltak, a vőlegény részéről Kelemen Béla főispán, a menyasszony részéről Soós Pál megyei főügyész. Az új pár Bikszádra utazott.

— **Műkedvelői színi előadás.** A szarvasi iparos ifjak „Önképzőköré” 1909. augusztus hó 15-én vasárnap, saját pénztára javára este a városi szinkörben színielőadást rendez, színre kerül: A „Vadgalamb” népszínmű 3 felvonásban Gerő Károlytól. Rendező, Ridegh János. Sugó Bencsik István. Kezdeté este pont 8 órakor. Előadás után táncz viradtig.

— **Házasságok.** Barna Izidor B.-szentandrasi postamester és a Szarvasi kőpénztár szentandrasi fiókjának főkönyvelője f. hó 3-án vezette oltárhoz a csépai zr. templomban Herczeg Ilonkát. — Zarics Teodor f. hó 11-én esküdtött örök hűséget özv. Pethő Istvánné leányának Margitnak a szarvasi róm. kath. templomban.

+ **Szabadságon.** Nagy Sándor szarvasi postafőnök f. hó 5-től

a ház egyetlen kandallója állt, mintegy kinálkozva arra, hogy hamuvá égesse a beleszort titkokat.

Mikor az első lap lobbol vetett, akkor jutott eszébe, hogy a legtükrétebb moder regény az amit most eleget. Csaknem mosolyogva gondolta el, hogy ha lett volna hozzá izlése és bátorsága, hogy kiadja névtelenül: micsoda hatást ért volna el vele:

Bizonyos, hogy kelendőségben lett volna része mert hű képe az erkölcs mesgyéjén járó, jóra és rosra egyaránt gyöngy asszonynak, akihez oly annyira hasonlitanak a többiek, de akinek finomsága erőltetett lelke ezerszerre jobban átértette s boldogságot és a szenvedést mint amazok . . .

Egyenként dobta tűzbe eleinte, egy egy sor izzó fénnyel ragyogott vissza rá, s ő elolvasta akaratlanul is . . . Te édes, te Szent, te Egyetlen egy! . . .

Kisértetek szálltak fel hozzá a betűkből csókolgatni kezdtek a szemét, homlokát beletemelték ajkukat még hajának selyembe is.

A lángnyelvek sutlogni beszélni kezdtek, megismételték neki az írott szavak értelmét és szüntelenül fölbe csengtek . . . szeretlek . . . örökre . . . te, mindig csak te! . . .

Azután egy négylevelű lóhere esett a lángok közé. Azt különösképpen éppen akkor kapta, mikor ő is küldött egyet neki. Mág a szavak is, amiket hozzá írtak, csaknem egyformák voltak. Emlékszik, milyen boldoggá tette őket az, hogy úgy össze találkoztak a lelkük . . .

Egy másik lapról szaggatva olvas le néhány sort, féltékeny vagyok . . . szeretlek rettegve, gyarlón . . .

Aztán megint . . . nem hiszem, hogy szeretsz, mert van a hitnek egy felsőbb foka: a tudás . . .

Ennek a lapnak látja folytatását is: . . . és én ezt éreztem. Novhéz el hiu bolondnak, önhittnek, csak ezt a tudattá vált hitet ne vedd el tőlem . . .

Egy másik csomót dobott a tűzbe. Aból kiesuszott egy levél, rajta ez a bekezdés: Oh te nagy gyermek, hogyan rá ihmelek a szivednek minden kis vonásában önmagamra . . .

Később egészen érthetően olvasta egy lapról . . . Tisztán áll előtttem immár, hogy nem csak a lelkedett szeretem, hanem az ajkadat, a mosolyásodat, a kezéd simogatását . . .

Kuszált sorokból betűzi majd még: . . . Menekülj előlem, ha elveszni nem akarsz . . .

Közben tüsszer, husszor, százszor is feléje kiabál egy szó: Szeretlek! szeretlek! Ott volt ez a szó minden lapon. ezzel fejezték be minden leveleiket. Igaz, később már el maradt ez a rövid, égő kis vallo más. S mikor e szótól disztelen leveleit bontotta halálra: szerelmük haldoklásának szellője érte elfehéredett arcát és megre meggett . . .

Mert elmúlt a láz, elmul az álom, elmult minden, mielőtt betelt volna. Lehet, a természet rendje volt, hogy meg kellett halni az érzésnek amelynek nem volt tápláléka. Valami keserű ízű barátság vált belőle, s ha éppen mondani valója van, rövidesen csaknem üzleti hangon, pár sorral intézik el.

A levelekből pedig, azokból a forró, sokszor indulatos, de mindig szerelemről beszélő levelekből — hamu lett Kató aszszonz ónséztelenül is kezébe vette a tűzst élesztő vasat és bele írta a hamuca. Fult.

Az esküvőtől már csak nagyon rövid idő választotta el a fiatalokat, az öreg Kató — oh mert nagyon öregnek érezte magát, — akis Katóval szemben ült, hogy jó tanácsokkal lássa el.

kezdődőleg 3 heti szabadságra ment. A helyettesítési teendőket Molitorisz József póstaftólistát látja el.

— **Ismeretlen tolvaj.** A szarvasi főgimnázium alumnusai épületének hátsó részében aug. 11-én a késő esti órákban egy ismeretlen tolvaj járt, akit az épület felső részén, a terrasz alatt ülő Oláh Miklós tanár családja megvilágító felvillanó szűrke ruhájában észrevett. A jelenlevő ifj. Oláh Miklós és ifj. Havár Gyula a tolvaj kézrekerítésére megindult a hátsó részre és amikor már ifj. Oláh Miklós csaknem a sarkába hágott a tolvajnak, az megfoghatatlanul Nick Kartel módjára eltűnt. A fantáziát is foglalkoztató, ügyes ismeretlen tolvajt most már a rendőrség feladata lesz elcsipni.

— **Ipariskolai bizottság**
A szarvasi községi ipariskola felügyelő-bizottsága augusztus 2-án tartotta alakuló gyűlését. Elnöknek Harmati János, alelnöknek Liska Pál, gondnoknak a megválasztandó igazgató, jegyzőnek a tantesület kiküldendő képviselője lett megválasztva. Kuttlik Endre főgimnáziumi tanár, aki mint rajztanár és mint igazgató 25 éve működött a tanonciskolánál, megbízatáról lemondott. A felügyelő-bizottság sajnálattal vette tudomásul a lemondást s érdemeinek elismerése mellett hálás köszönetét jegyzőkönyvileg is megörökítette. A legközelebb megejtendő választásig az igazgatói teendők vezetésére Molnár János tanítót kérte fel a bizottság s meghívta a szükséges teendők és beszerzések eszközzésére. Tudomásul vette a bizottság, hogy a gondnok számadások a községi képviselő testület által jóváhagyattak. Molnár János helyettes igazgató javaslatára az 1909-1910 tanévi beiratkozásoknak idejűl szept. 5. és 12., a tanítás kezdetének szeptember 15-ét állapította meg a bizottság.

— **Birtok parcellázás.** A torontál megyei Szarvas községben 700 kat. hold területű birtok parcellázva eladó. Ezideig már jegyeztetett 400 hold. Vételár: katasztrális holdanként 500 korona. Fizetési feltételek: Fizetendő készpénzben kat. holdanként 30 kor. Az ingatlan terbeli első helyi kölcsön 50 éves amortizációra 260 korona, másodhelyű és 10 év alatt tefizetendő váltó kölcsön 210 korona.

— **Szalonna sütés a városban.** Kellemes, de serami esetresem városban megengedhető élvezetet akart szerezni magának Varga Pál itteni lakos, aki folyó hó 12-én este 8 óra tájban a IV. ker. 171 szám alatt szalonnát sült. Persze ezen szokatlan körülmény az új templom éber toronyórának is feltűnt és a felszálló füst- és lángokból nem gondolhatott egyébre, minthogy komoly tűz támadt. Rögtön értesítette is erről telefonon a tűzörséget, mely hivatásához híven azonnal kivonult a helyszínre egy vízipuskával és egy lánctalpa de szerencsére komoly ermesztető tüzről nem volt szó, annál ke-

vésőbbé sem, mert az az este igen kellemes, esondos nyári este volt és a tüzet rögtön eloltották. Nevezett ellen a feljelentés igen helyesen nyomban megtétele.

— **Nyugdíjazott járásbíró.** A nagyvárad kir. ítélő tábla Gaál István szarvasi járásbíróit ideiglenesen nyugdíjazta, mert elmebetegség miatt gondnokság alá lett helyezve és állapota olyan súlyos, hogy gyógyulásra sem lehet kilátás.

— **Gyógyszertár eladás.** Nádasi Trstyánszky Károlynak a „Szarvashoz” címzett nagy patikáját Miklós Pál okl. gyógyszerész megvette 30.000 koronáért. Az új gyógyszerész aki igen szimpatikus egyéniség aug. 1-től kezdve már el is foglalta azt.

Szarvasi esetek.

A Csabac-údi határban lévő birtokán erős kézzel kirúgnon gazdalkodó főrangú özvegyen a vincellérje — holmi szolgáltatásokért — pénzbeli ellenszolgáltatást követelt a felemerült differentiákat békés úton elsimítani nem sikerült. Perre, bíróság elé került a dolog.

Az első fórumon a vincellér pernyertes lett, a főrangú özvegyet fizetésre marasztalták. A követelés járulékok nélkül a 200 koronát meg nem haladta — tehát felebbezésre való tekintet nélkül.

A főrangú özvegy felebbezni kívánt — mert hát neki volt igaza, s ügyvédjének erre határozott utasítást is adott.

Az ügyvéd — törekvő fiatal ember — egész perjogi előadást tartott előkelő elbeszélés arról, hogy a jelen esetben — mindenképen készpénzben fizetnie kell, — mert ellenkező esetben — előzetes bejelentést nélkül tesz róla látogatást a végrehajtó. — Hát ha az ügyvéd úgy hitte hogy ezzel érveinek utolsó osontját vágta ki, tévedett.

Az előkelő elbeszélés a helyzet magaslataira emelkedve egy főrangú hölgyhöz méltó mosoly kíséretében nagy flegmával rekeszti be az ügyvéd előadását, imígyen szólván: míg az utolsó fórumon is porvesztés nem leszek nem fizetek; „nem én leszek Magyarországon az első mágnás, a kihez foglalnai jön a végrehajtó.”

Isten vele ügyvéd ur!

Jól megtermett, rangos beszédű magyar asszony, ille köszöntőssével áll be egy a piac téren új cég

alatt — ujonan s modernül berendezett fűszer csemege kereskedésbe — Én az öreg Sörén né vagyok — Látom hogy új a firma. Én ezelőtt is, ebben a bótban szoktam vásárolni. Bejöttem bemutatni magam. Mindent készpénzért szoktam vásárolni — nem hitelbe; — úgy tessék hát engem kiszolgálni, mint első fórumon — szól a sietve előlépő s magát udvariasan bemutató különösen is érzékenységről iránt cégvezetkőz. Ez bizonyítja már előre is, hogy az első fórumon fogja őt kiszolgálni — értvén alatta a jó minőségű árut. — mire az asszony szembunyortva e szavakkal távozik.

Reméllem is, mert látszik tudni kéz-kézet mos.”

Két ügyvédet vit fuvarba a kákai tanyákra K. fiakkal. Utközben az tanyáról kolonc nélküli nagy kuvasz kutya hangos ugatással a lovak elé került s egyik ló felő ajkából harap — nagyobb folytonossági hiányt eredményezve.

Összemósolyog a két fiscális s erősen biztatják a fuvarost, hogy ne hagyja annyiban a dolgot, — amint hazaér, rögtön vizsgáltassa meg a lovat az állat orvosával s ne mulassza el látlevelet is kérni tőle, a többi aztán csak bizza rájuk.

Megvizsgálja az orvos a lovat, gyógyszerert rendel, miközben a gazda — a írást is kéri mert az kell a perhez.

Az állatorvos felvilágosítja a fiakkal, hogy perrel csak az orvosi s gyógytári költségeket követelheti sikerrel, mivel a ló munkaképességét, vagy értékét a sérülés — rövid időn belül gyógyul — nem befolyásolja.

A fiakkal csak szabadkozik az írás nyomtatékaért, eképpen okoskodván: A ló sérült szájával nem eszik úgy, mint rendesen.

Azt mondta a két fiscális is, hogy addig be ne fogjam a lovat, míg rendesen nem eszik, vagy azt hiszi a doctor úr, hogy a sebes szája lónak nem kell abrak.”

A tiszték híven tovább adták a parancsot — minden megjegyzés nélkül.

A legelső alkalommal, mikor a jószág etetésnél, hajnalban, váratlanul a béresek között termet a birtok ura, kérdésére így felelt az egyik.

„Igenis tekintetes Úr!”

Dühbe gurul a bérő s hangos szóval utasítja rendre a bérest, hogy ő „Nagyságos Úr.”

Amint tisztult a levegő a megdorgált bérés körül, imingyen szól az öreg bérés gazdához.

— Halotta kiud! Mit szól hozzá? Mire az öreg bérés:

„Jaj öcsém, megfordított világ lesz itt. Ezelőtt még a szolgabíró is tekintetes úr volt, pedig az már csak nagy úr, — a zsidónak legfeljebb ha a „léns ur“ járt ki. Ma a zsidó is tekintetes ur, s ha annyi pénze van, mint ennek — fejével intve a távozó földes ur után — akkor már igazán „nagyaságos ur“! — Hát ezt verő a fejedbe — öcsém!

Ráspoly.

Árverési hirdetemény.

Alólírott községi előjáróság ezenel közhirre teszi, hogy az „Árpád“ szálló épületében lévő IV-ik számú házahelyiség a község háza tanácsstermében 1909. évi augusztus 24 en d. e. 9 órakor fog nyilvános árverésen 1909. október 1-től 1914. év szeptember hó 29-ig terjedő esoka 6 évre bérbe adatni.

A képviselőtestület 68. 1908. kgv. számú határozatával jóváhagyott árverési feltételek szerint tartoznak árverezők az árverés megkezdése előtt a a kikiáltási ár 10 százalékát bantapénzzül készpénzben letenni, a legőhbet ígérő pedig köteles ezen összeget az árverés elert és egy évi bérészegnek tekinteni összeg felerésze ereüg azonnal kiegészíteni. Ezen összeg óvadék gyanánt fog szolgálni, bérő javára takarékpénztári betétként kezeltetik.

A részletes feltételek a községi főjegyzői iradában napoként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szarvason, 1909. évi aug. hó 12.

Az előjáróság nevében.

Jezenszky, s. k. Kovács, s. k.
h. főjegyző. bíró.

Nyílt-tér.

Tisztelettel hozom a b. közönség értesére, hogy özv. dr. Szloakné m. n. házából

orvosi rendelőmet

Belicey-utca 8. szám alatti házámba helyeztem át.

Dr. Scheiner Miksa, orvos.

Nagybecsű kerekre történt áthelyezésem alkalmával az idő rövidségére való tekintettel ez uton mondok „Isten hozzá!“-ot jó barátaimnak és ismerősimnek.

Székelty Lajos

m. kir. pü. számellenőr.

A Sztac első nyilvános házi versenye.

A szarvasi Torna és Athletikai Club, mely agilis elnökének Jeszenszky Frigyesnek vezetése alatt jelentékeny tényezője Szarvason a sportnevelésnek és amely eddig is napi nyilvános tréningjeivel, footballmérkőzéseivel élvezetes szórakozást nyújtott a közönségnek is, f. hó 13-án és 14-én rendezte meg első, nagyszabású házi versenyét, melynek eredményét részletesen az alábbiakból lefolytatott sportágakról közölhetjük.

Az első napi meetingnek, amely a főgimnázium nagyszerű fekvésű, sporttelepül szolgáló udvarán folyt le, pompás, napfényes idő kedvezett, de mert hirdetve a falragaszokon nem lett, csak kevesen látogatták meg. A Club ugyanis kénytelen volt egyes sportágakat előzőleg lebonyolítani, mivel a népkert köröndjén az ez idő szerint még át nem dolgozott kemény talaj miatt ugrásokat végezni lehetetlenség.

A meeting különben egyes számokban elég fényes sikerrel végződött, kár, hogy a megrendezésénél a tagok a folytonos szószátyárkodással deprimáló, zavaró hatást gyakoroltak a starthoz állókra. Nagyobb önuralom kívánatos avagy érdeklődés, mert az érdeklődés és figyelem teremti meg azt a halálos csendet, amelyben egy-egy ugrás máshol lejátszódik és amelyet aztán, ha sikerrel járt, követhet az éljenzés vihára. A benevezettek közül külön megemlítendő, hogy országos viszonylatban is elsőrangú eredményt ért el Bottka József a helyből távolugrásból, akinek a magyar rekordot (3.03) túlszárnyaló ugrásai voltak egymásután, (3.10) (3.20) cm.-rel, de sajnos ekkor mindig visszasett.

Hasonlólag elsőrangú magasugrónak bizonyult Haviár Dani (1.60 cm. akitől sokkal fényesebb eredmény várható, mivel minden hozzáöltözködés nélkül állt a starthoz.

Lokális viszonylatban szép eredményt ért el a helybőlmagasugrásban a mindenhez hozzászóló, jeles sportképességű ifj. Haviár Gyula, nemkülönben Sámuel Andor, előbbi a távolugrásban is.

A meeting megrendezésének egyébként gyors, ügyes, lefolytatása az elnök Jeszenszky érdeme.

A részletes eredmény a következő.

Magasugrás (neki futással).

1. Ifj. Haviár Dani (1.60 cm.)
2. Ifj. Haviár Gyula (1.55 cm.)
3. Ifj. Oláh Miklós és Grünvald Árpád holt versenyben (1.45 cm.)

Helybőlmagasugrás (helyből).

1. Ifj. Haviár Gyula és Sámuel Andor

Távolugrás (helyből).

1. Bottka József (2.80 cm.)

Távolugrás (neki futással).

1. Haviár Gyula (5.40 cm.)
2. Oláh Miklós (5.35 cm.)

Hármas ugrás.

1. Haviár Gyula (10 m.)

M á s n a p.

Másnap azaz 14-én d. u. a meeting folytatása következett kint a népkertben a nagy közönség jelenlétében. Szeles és baljóslatu idő várakozott, a Sztacistákra akik aggódva lesték a sötét vészthozó felhők szétesését. A versenyt azonban a megváltozott, szép időben a következő eredmény mellett folytathatták le.

120 m. g á t f u t á s.

1. Haviár Dani 15 p. 3/5 mp.
- (Haviár Dani eredménye országos rekord)
2. Haviár Gyula (1 méterrel)
 3. Sámuel Andor

S u l y d o b á s.

1. Grünvald Árpád (9.70)
2. Oláh Miklós (9.53)
3. Haviár Gyula (8.90)

D i s z k o s z d o b á s.

1. Grünvald Árpád. (29.50)
2. Oláh Miklós (28.80)
3. Hagerter Gusztáv, (25.40)

G e r e l y v e t é s.

Oláh Miklós (38.50)

Tóth Pál (38.10)

3. Hagerter Gusztáv (37.90)

100 y a r d o s s i k f u t á s.

1. Bottka József 11. 1/5 mp.
2. Sámuel Andor

Gyönyörű végspurt után Bottka mell-szélességgel győz.

402 1/4 méteres síkfutás.

1. Kemény Vilmos (58, 1/2 mp.)
2. Haviár Gyula

Az atlétikai számok után jött a népszerű football. Jelenleg annyit közölhetünk, hogy érdekességet kölcsönöz a mérkőzésnek, hogy csaknem két egyenrangú csapat áll egymással szemközt. Az A. csapat kapitánya Haviár Gyula, aki gyors leroanásával és ügyes goallővéseivel szokott veszedelmet okozni az ellencsapatnak. A B. csapat fő erőssége, ugyiszólván mentővára a fiatal biztoskezü Makai István, aki mint kapus mesteri védelést produkál.

Az első és utolsó goalt Sámuel Andor adta be a B. fehér csapat részéről az A. vörös-fekete csapatnak.

Eredmény B—A 1:0

A fehér csapat, összjátékával mindkét félidőben fölényben volt a vörös-feketék felett.

ÉRTESÍTÉS.

Fegyvergyakorlatról haza érkezvén van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására adni, hogy műtermemet újból megnyitottam. Szíves pártfogást kér mély tisztelettel!

Szrnka János
fényképész.

Szarvas, Bethlen-ut. 150 szám.
Szrnka- fele ház.

Pályázati hirdetés.

A Szarvasi Ipartestület előjárósága 3 | 1909 számú határozata alapján az ipartestület iroda helyiségének kibővítése céljából árlejtést hirdet.

A vonatkozó terv költségvetés és részletes feltételek az ipartestület hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok benyújtásának határideje 1909. augusztus hó 29-ik napjának d. u. 2 órája.

A verseny tárgyalás írásbeli zárt ajánlat után történik.

A zárt ajánlatok lepecsételt borítékban Ipartestületi Előjáróságnak címezve „Pályázat az irodahelyiség kibővítésére” felirással a tentebbí határidőig annál is inkább beadandók, mert a később érkezett vagy utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szarvas, 1909. augusztus hó
Tákos Kajos Liska Soma
jegyző elnök.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alólírott előjárói az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §-ának rendelkezéséhez képest ezennel közzhírré teszi, hogy az 1910.-ik évre összeállított községi közpénztár, kórház és ápolási alap, közművelődési alap és közmunka alap pénztár költségvetési előirányzata folyó év aug. 9-től 23-ig bezárólag terjedő 15 napon át a község házában közzszámlára van kitéve.

Ezen költségeloirányzatok a községi számvevőnél a hivatalosaórák alatt megtekinthetők, s az ellen az észrevételek a fenti határidőn belül beadhatók.

Szarvas. 1909. évi augusztus hó 5-én

Az előjáróság nevében:

Kollár Roszik
főjegyző t. bíró

— A legnagyobb kitüntetésben

„Arany érem”-mel részesült néhány nap előtt a német droguisták egyesületének 1909 évi kiállításán a Fritz Schultz r. t. Egeri csehországi gyár, az ő kiváló minőségű Globus fénymáz kivonataért, Polo fémtisztító szereért, Globin, Globeline, Brilláns fénycsisztó-keményítőért, Globus rozsdá eltávolítóért, szalmakalap tisztítóért és más egyéb készítményei révén. Ujabb jele ez a kitüntetés annak, hogy ezek a készítmények valóban elsőrendűek és jószág tekintetében pártatlanok. E cég már sok kitüntetésben részesült. Arany éremmel a párisi 1900 világkiállításán, Grand Prix St. Louisi 1904. világkiállításán, arany államérem Nürnberg 1906. Millő háziasszony használja évek óta a Globus gyártmányokat, melyek védjegye a Globus vörös keresztjében a Fritz Schultz jun. A. G. c. m. m. Tessék jószágáró meggyőződni.

Megnyilt a körös fürdő.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a mélyen tisztelt közönség kényelmére az uszodát átalakítva megnyitottam, s abban reggel 4 órától este 10 óráig mindég férfiak fürödhetnek, míg a hölgyek egész délután fürödhetnek a főgymnasiunai uszodában. A nyár folyamán most jött be már 3-szor az élő víz, s így a fürdő közönség szép friss vizet talál. Miért is számos látogatásért esedezve vagyok alázatos tisztelettel

Konrad János.

Meghívó.

A Szarvasi Takarékpénztárnak 1909. évi augusztus hó 18-án (szombán) délelőtt 10 órakor Szarvason a takarékpénztár nagytermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére a t. részvényes urak ezennel tisztelettel meghívatalnak.

KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI: jegyzőkönyv hitelesítő kiküldetése; az igazgatóság jelentése az ügyészi állás megüresedéséről, az erre vonatkozó ideiglenes intézkedéséről és ezzel kapcsolatban Kontúr József ur és társai kérvénye szerint az intézeti ügyész 6 évre való megválasztásának ügye és az ügyészi állás betöltése.

Szarvas, 1909. július 22.

Naviár Dani, társasági elnök.

Legujabb !! Dralle-féle Narcisse Illusion kapható

Litavszky Pál,
fodrásznál,
az Árpád-szállóban.

Kiadó lakás.

Medveczky József gyógyszerész volt főutcai házában 3—4 nagy szoba október 1-től bérbe vehető. Értekezhetni lehet Medveczky József utóda gyógyszer-tárában.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1909. május 1-től. —

Mezőtúr	ind. é.	2:29 n.	12:15 n.	5:40
Szarvas	érk. "	3:15 "	1:03 é.	6:28
	ind. "	3:27 "	1:27 "	6:38
Kisszénás	érk. "	4:14 "	2:12 "	7:25
Orosháza	érk. "	5:35 "	3:26 "	8:40
Mezőhegyes	érk. n.	7:55 "	5:40 "	—

Mezőhegyes	ind.	—	9:18	—
Orosháza	ind. é.	5:55 "	11:17 "	6:07
Kisszénás	érk. n.	7:18 "	12:29 "	7:16
Szarvas	érk. "	8:24 "	1:26 "	8:13
	ind. "	8:44 "	1:44 "	8:23
Mezőtúr	érk. "	9:30 "	2:30 "	9:10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é — éjjeli, n. — nappali jelent.

Szobadisz festéseket saját rajzaikkal előállítok.

ÉRTESÍTÉS.

Legmodernebb és legujabb sablonokkal vállalkozok a legegyszerűbb munkát.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Jókai Mór utca 139-ik h.-szám alatt, Engel Izidor ur saját házában szoba festő és mázoló műhelyt nyitottam

A mai modern kornak megfelelő szoba-, dísz-, templomfestést, mázolás, aranyozást, továbbá selymekre, mindenféle előrajzolás és festést elvállalok, ugyancsak ruha- és más egyéb himzésekre előrajzokat készítek. Arra töreksem, hogy a nagyérdemű közönséget munkámmal mindenféle tekintetben kielégítek. Szíves pártfogását kérve a nagyérdemű közönségnek

maradtam kiváló tisztelettel

Ugyanitt egy tanuló is felvétetik.

Weisz Sámuel

szobafestő, mázoló és aranyozó.

Olosó és megbízható kiszolgálás.

BÉRBE!

A néhai Frisch Ignác volt üzleti helyisége, lakással együtt igen kedvező feltételek mellett kivethető. Az átelleni sárok ház örök áron eladó. Értekezhetni a helyszínen öv Frisch Ignácznéval lehet.

Kiadó üzlethelyiség.

Dr. Scheiner Miksának Belicey utca 8. számú házában egy tágas és nagy kirakattal ellátott üzlethelyiség azonnal bérbevehető.

A NAP

48-as eszmény és a magyar nemzet törekvések leghívebb, legtüzetesebb szószólója.

A magyar újságírás sz. n. z. a. c. i. o. i.
A magyar közönség legkedveltebb lapja
Tessék mutatóságot kérni!

Magyarország legkitűnőbb 2 lapja
A NAPUSÁG VÁLLALAT LAPJA

A NAP

A NAP újságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	— — —	16 K. — f
Félévre	— — —	8 K. — f
Negyedévre	— — —	4 K. — f
Egy hónapra	— — —	1 K. 40 f

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP újságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre	— — —	6 K. — f
Félévre	— — —	3 K. — f
Negyedévre	— — —	1 K. 50 f
Egy hónapra	— — —	K. 50

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra” legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja az 1908. évre szóló díszes „FIDIBUSZ-NAPTÁRT”-t.

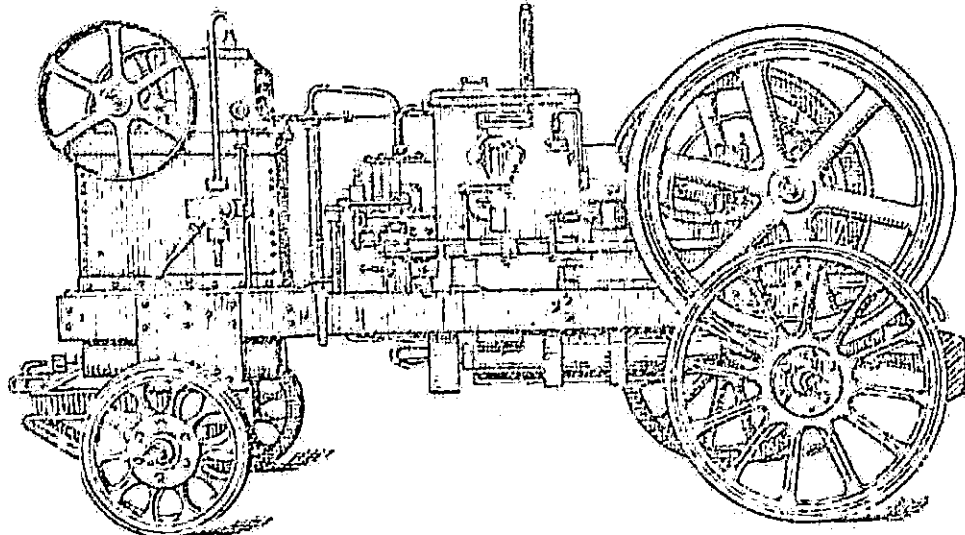
H I R D E T É S E K E T

jutányos áron felvesz a kiadó hivatal.

Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely

IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat
1—1500 lóerőig gyárt

23—26

elismert elsőrangú, versenynélküli kivitelben csakis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

„ÁRPÁD SZÁLLODA” kerthelyiség megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására adni, hogy a díszes és kellemes kerthelyiséget megnyitottam,

naponta friss fagyalt jeges kávé,

különböző hűtő italok pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri:

Renglovich, szállodás

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek.

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alolított előljárósága a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet értelmében ezennel közhirre teszi, hogy pernyét és hamut lelocsolás előtt a tűzhelyről kivinni nem szabad, a község belterületén, a szabadban való tüzelés, szérők, kazlak, csűrők és félszerek közelében a dohányzás tilos, takarmány neműeknek a tűzrendészeti szabályrendeletben megengedett mennyiségen felül a községbe való bevitelétől mindenki tartozkodik.

Figyelmeztetik egyben a lakosságot, hogy a szabályrendelet 5. §-ához képest minden háztulajdonos udvarán legalább egy hektóliter ürtartalmu hordóban vagy kádban, a nyár folyamán állandóan vizet és egy legalább 5 méter hosszú létrát, tűzhorgot és egy szikrafogó pamacsot tartani köteles.

Szarvas, 1909. évi június hó 30.

Az előljáróság nevében:

Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző, bíró.

Új könyvkötészet!

**Könyvnyomdám egy újonnan berendezett
könyvkötészettel bővítettem ki.**

**Minden e szakmába vágó munkát elvál-
lalok olcsó díjsszabás mellett.**

S Á M U E L A.
SZARVASON.

R E I S Z M I K S A

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz.

Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.